

Єдина підсистема електронного діловодства судів, органів та установ системи правосуддя; Єдина підсистема управління фінансово-господарськими процесами; Єдиний контакт-центр судової влади України; Комплексна система захисту. Створення ЄСІТС на основі викорис-

тання технології хмарних систем зберігання й оброблення даних дозволить покращити функціонування наявної автоматизованої системи документообігу суду під час передачі, формування даних для реалізації правосуддя в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про автоматизовану систему документообігу суду від 26 листопада 2010 р. № 30 (зі змінами) / Рада суддів України. URL: <http://rsu.gov.ua/uploads/article/dodatokpolozennaasds-135c96f9de.pdf>.
2. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 3 жовтня 2017 р. № 2147-VIII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2017. № 48. Ст. 436.
3. Мильцева В.С. Правові аспекти організації єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Науковий вісник публічного та приватного права. 2018. Вип. 3. Т. 2. С. 161–163.
4. Гетманцев М.О. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система: реальність і виклики сьогодення. Підприємство, господарство і право. 2017. № 4. С. 179–183.
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
6. Концепція побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи / Державна судова адміністрація. URL: <https://dsa.court.gov.ua/userfiles/Konseps.pdf>.

УДК 342.9

ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАДІЙ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР РОЗРОБЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

CONCEPT AND CHARACTERISTICS OF THE STAGES OF ADMINISTRATIVE PROCEDURES FOR THE DEVELOPMENT OF STATE ANTI-CORRUPTION POLICY

Ростовська К.В., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Стаття присвячена висвітленню питання стосовно адміністративних процедур розроблення державної антикорупційної політики. Сформульовано авторське визначення поняття адміністративних процедур розроблення державної антикорупційної політики, досліджено їхні стадії. Запропоновано шляхи вирішення проблемних питань, спрямовані на покращення адміністративно-правового регулювання підготовки та реалізації антикорупційних програм.

Ключові слова: корупція, адміністративні процедури, стадії, антикорупційна програма, антикорупційна політика.

Статья посвящена освещению вопроса об административных процедурах разработки государственной антикоррупционной политики. Сформулировано авторское определение понятия административных процедур разработки государственной антикоррупционной политики, исследованы их стадии. Предложены пути решения проблемных вопросов, направленных на улучшение административно-правового регулирования подготовки и реализации антикоррупционных программ.

Ключевые слова: коррупция, административные процедуры, стадии, антикоррупционная программа, антикоррупционная политика.

The article is devoted to raising the issue of administrative procedures for the development of state anti-corruption policy. The author's definition of the concept of administrative procedures for the development of state anti-corruption policy was formulated, their stages were investigated. The ways of solving problem issues aimed at improving the administrative and legal regulation of the preparation and implementation of anti-corruption programs are proposed.

Administrative procedures for the development of state anti-corruption policy are regulated by the administrative-procedural norms of the activities of authorized entities on the preparation, approval, approval and disclosure of state anti-corruption policy.

Administrative procedures for the development of state anti-corruption policy consist of two types: 1) the administrative procedure for the development of a national anti-corruption policy; 2) the administrative procedure for developing an anti-corruption program; 3) the administrative procedure for developing an anticorruption program of a legal entity.

Administrative procedures for the development of state anti-corruption policy are implemented within the procedural stages, which consist of a number of procedural stages and actions, each of which implements intermediate goals. Stages of administrative procedures for the development of state anti-corruption policy are relatively independent sets of procedural actions and stages of authorized actors aimed at solving and solving local tasks in preparing, agreeing, approving and publicizing state anti-corruption policy.

Key words: corruption, administrative procedures, stages, anticorruption program, anti-corruption policy.

Набранням чинності Законом України «Про запобігання корупції» [1] у державі сформовано нову систему планування запобігання та виявлення корупції. Одним з елементів запобігання корупції в Україні визначено запровадження антикорупційної політики й антикорупційних програм, останні ухвалюються не тільки в органах влади, але й юридичними особами. Законом України «Про запобігання корупції» також визначено загальні вимоги до антикорупційної політики й антикорупційних програм, їхній зміст і порядок ухвалення, визначено повноважен-

ня спеціальних суб'єктів, як-от уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції та Національного агентства запобігання корупції під час розроблення антикорупційної політики й антикорупційних програм.

Такі новації потребують чіткої регламентації щодо адміністративних процедур розроблення антикорупційної політики й антикорупційних програм, процедур ухвалення антикорупційних програм, однак сьогодні ці процедури врегульовані законодавством недостатньо, що і спричиняє

труднощі під час формування змісту державної антикорупційної політики й антикорупційних програм, узгодження, затвердження, оприлюднення.

Проблеми вдосконалення антикорупційного законодавства привертати увагу таких учених, як: М.Ю. Азаров, С.М. Алфьоров, О.Д. Береза, В.О. Веклич, Т.О. Давидов, Д.Г. Заброда, О.М. Лемешко, І.І. Петровська, Є.А. Харина, С.О. Шаграва. У своїх дослідженнях учені-юристи здебільшого здійснювали науковий аналіз антикорупційного законодавства, пропонували підходи до його класифікації й удосконалення. Поза межами досліджень залишилося питання щодо адміністративних процедур розроблення державної антикорупційної політики.

Адміністративні процедури формування державної антикорупційної політики є видом правотворчості публічної адміністрації, що полягає в діяльності уповноважених суб'єктів щодо розроблення, ухвалення, зміни чи скасування заходів державної політики на підставі та відповідно до законів і міжнародних договорів України.

Виконання адміністративних процедур формування державної антикорупційної політики на підставі законів означає нормативну впорядкованість такої діяльності; словосполучення «відповідно до законів і міжнародних договорів України» означає, що заходи державної антикорупційної політики не повинні суперечити положенням законів України та міжнародним зобов'язанням нашої країни, зазначеним у міжнародних договорах, згода на ратифікацію яких надана Верховною Радою України.

Особливістю адміністративної процедури формування державної антикорупційної політики є те, що вона завершується на стадії передачі проекту такої політики (Антикорупційної стратегії) до Верховної Ради України. Із цього моменту починається процедура законотворчого процесу.

У результаті аналізу наукових робіт, присвячених питанням нормотворчого процесу, наявної практики запровадження державної антикорупційної політики, а також положень, закріплених у підзаконних актах, що регламентують нормотворчу діяльність Національного агентства запобігання корупції й інших уповноважених суб'єктів, можна дійти висновку, що загальними стадіями адміністративних процедур формування державної антикорупційної політики є такі: 1) стадія підготовки проекту державної антикорупційної політики; 2) стадія попереднього й офіційного розгляду проекту державної антикорупційної політики; 3) стадія ухвалення й офіційного оприлюднення державної антикорупційної політики.

На відміну від регулювання законотворчого процесу, розроблення державної антикорупційної політики й антикорупційних програм здійснюється за окремою процедурою.

Діяльність з ухвалення державної антикорупційної програми має багаторівневий характер, складається з багатьох процесуальних та взаємоузгоджених між собою процесуальних дій:

1. Попередній аналіз стану корупції в Україні та в конкретному органі, що розробляє антикорупційну програму.
2. Складання прогнозу розвитку ситуації з корупцією. Оцінка антикорупційних ризиків.
3. Розроблення плану формування проекту антикорупційної програми. Визначення виконавців.
4. Інформаційне й аналітичне забезпечення розробників антикорупційної програми.
5. Визначення цілей антикорупційної програми.
6. Деталізація завдань та напрямів їх виконання.
7. Розроблення варіантів досягнення мети антикорупційної програми.
8. Розрахунок ресурсів, визначення виконавців заходів антикорупційної програми.
9. Узагальнення інформації та вибір оптимальних варіантів
10. Складання проекту антикорупційної програми.

11. Узгодження проекту антикорупційної програми з керівником органу та Національним агентством запобігання корупції.

12. Затвердження проекту антикорупційної програми.

13. Оприлюднення антикорупційної програми та доведення її до працівників відповідного органу та громадськості.

Згрупувати вищевказані процесуальні дії залежно від локальної мети, пов'язаної з розробленням антикорупційної програми, можна за такими стадіями:

- 1) підготовка проекту державної антикорупційної програми;
- 2) розроблення проекту антикорупційної програми;
- 3) попередній і офіційний розгляд проекту державної антикорупційної програми;
- 4) ухвалення й оприлюднення антикорупційної програми.

Процедура розроблення антикорупційної програми в межах першої стадії, на нашу думку, має включати такі процесуальні етапи: правової ініціативи, аналізу ситуації і варіантів правового впливу на неї, підготовки проекту рішення.

Під час аналізу Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції № 1379 від 8 грудня 2017 р. [2] варто звернути увагу на відсутність правового регулювання таких процесуальних питань, як підготовка проекту програми, аналіз ситуації та правового впливу.

На цій стадії має бути підготовлено проект антикорупційної програми, визначено терміни, в які проект повинен бути готовий. Під час підготовки проекту має бути здійснена оцінка корупційних ризиків у діяльності органу, установи, організації, де готується проект антикорупційної програми, причини, що їх породжують, умови, що їм сприяють. З урахуванням наявних корупційних ризиків у діяльності органу, установи чи організації, в якій готується проект, мають бути сформульовані відповідні заходи антикорупційної програми, які також повинні корелюватися з Антикорупційною стратегією держави. Під час підготовки антикорупційної програми також має бути проаналізовано умови та причини, що можуть стимулювати корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Додатково варто звернути увагу на деякі важливі складові елементи актів у сфері державного управління, які стосуються саме їхньої зовнішньої форми: суворе дотримання встановленого порядку підготовки, обговорення й ухвалення актів управління.

Дотримання цих вимог є, на нашу думку, обов'язковим, з огляду на важливість антикорупційних програм у діяльності публічної адміністрації.

На цій стадії повинен бути зроблений глибокий аналіз стану корупції в тому органі, де розробляється антикорупційна програма, та виявлено список проблем.

На цьому етапі розроблення антикорупційної програми в цілях її ефективної реалізації має бути визначена система засобів реалізації, тобто комплекс інструментів та методів, завдяки яким ця програма має бути втілена в життя. Тобто сформовано оптимальний механізм реалізації цієї програми.

Стадія розроблення проекту антикорупційної програми. На цій стадії здійснюється підготовка проекту антикорупційної програми. Підготовкою антикорупційної програми, згідно з вимогами Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженому рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції № 1379 від 8 грудня 2017 р. [2], займається спеціальний суб'єкт – уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення

корупції, у разі його (її) відсутності в органі влади – інший структурний підрозділ (особа), визначений(а) суб'єктом затвердження антикорупційної програми.

Зацікавлені підрозділи на цій стадії надають пропозиції та рекомендації до проекту антикорупційної програми, з урахуванням наявних у підрозділі корупційних ризиків. На підставі цих пропозицій, а також з урахуванням заходів загальнодержавної антикорупційної політики уповноважений підрозділ готує проект відповідного документу антикорупційної програми.

Особливостями ухвалення антикорупційних програм є те, що вони обов'язково мають погоджуватися з Національним агентством запобігання корупції.

Важливим процесуальним етапом є оприлюднення антикорупційних програм, що здійснюється шляхом доведення до громадськості проекту антикорупційної програми, звітів про її виконання на інтернет-сторінках (офіційних сайтах).

Отже, можемо зробити деякі висновки й узагальнення.

Адміністративні процедури розроблення державної антикорупційної політики – це врегульована адміністративно-процедурними нормами діяльність уповноважених суб'єктів щодо підготовки, узгодження, затвердження й оприлюднення державної антикорупційної політики.

Адміністративні процедури розроблення державної антикорупційної політики поділяються на такі: 1) адміністративні процедури розроблення загальнодержавної антикорупційної політики; 2) адміністративні процедури розроблення антикорупційної програми; 3) адміністративні процедури розроблення антикорупційної програми юридичної особи.

Адміністративні процедури розроблення державної антикорупційної політики реалізуються в межах проце-

дурних стадій, які складаються з певної кількості процесуальних етапів, на кожному з яких реалізуються проміжні цілі. Стадії адміністративних процедур розроблення державної антикорупційної політики – це відносно самостійні комплекси процесуальних дій уповноважених суб'єктів, які спрямовані на вирішення локальних завдань з підготовки, узгодження, затвердження й оприлюднення державної антикорупційної політики.

Стадії адміністративних процедур розроблення державної антикорупційної політики мають таку структуру:

1) стадія підготовки проекту державної антикорупційної політики;

2) стадія розроблення проекту антикорупційної політики;

3) стадія попереднього розгляду й узгодження проекту державної антикорупційної політики;

4) стадія ухвалення й оприлюднення антикорупційної програми.

Стадії адміністративних процедур розроблення державної антикорупційної політики мають особливості, а саме:

– на кожній стадії вирішується специфічне завдання;

– для кожної стадії характерне різне коло суб'єктів, задіяних у розробленні заходів;

– взаємопов'язаність та взаємозалежність між попередніми та наступними стадіями;

– особливість рішень та процесуальних документів, які ухвалюються на кожній стадії, їхні правові наслідки.

Адміністративні процедури розроблення загальнодержавної антикорупційної політики також мають особливості, які полягають у тому, що ухвалення цієї політики здійснюється Верховною Радою України в межах законотворчого процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/print1532971118552385>.

2. Порядок підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження: рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції № 1379 від 8 грудня 2017 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-18#n13>.

УДК 347.73

ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРАВА НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ВИДАТКІВ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

PROBLEMS OF CONSTITUTIONAL-LEGAL REGULATION OF RIGHT FOR HEALTH CARE WITHIN THE CONTEXT OF THE REFORMATION OF HEALTH CARE FINANCING

Скріпкін С.В., аспірант кафедри цивільного,
адміністративного та фінансового права
Класичний приватний університет

У статті проаналізовано правове регулювання видатків на охорону здоров'я та виявлено проблеми конституційно-правової регламентації цих суспільних відносин, запропоновано шляхи реформування законодавства у сфері фінансування охорони здоров'я для приведення його у відповідність до Конституції України. З'ясовано, що основною проблемою правового регулювання відносин у сфері фінансування галузі охорони здоров'я є невідповідність актів нижчої юридичної сили Основному Закону держави. Принцип верховенства права в будь-якій системі законодавства вимагає відповідності Конституції усіх законів і підзаконних нормативно-правових актів. Тому потрібно привести нормативно-правову базу, яка регулює питання фінансування охорони здоров'я, у відповідність до Конституції України, а інакше потрібно змінювати саму Конституцію.

Ключові слова: право на охорону здоров'я, фінансування охорони здоров'я, реформа охорони здоров'я, приведення у відповідність до Конституції України.